

УДК 316.6.

Тетяна Горпініч

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України», Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ РОБОТИ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ В УНІВЕРСИТЕТАХ США

Tetiana Horpinich

I. Horbachevsky Ternopil State Medical University, Ukraine

THE PECULIARITIES OF ORGANIZATIONAL WORK WITH INTERNATIONAL STUDENTS AT UNIVERSITIES IN THE USA

Сучасна система вищої освіти США – одна з найбільш ефективних і динамічних у світі. Американські університети протягом багатьох років очолюють найавторитетніші світові рейтинги. Будучи лідером в цій сфері, США здійснюють значний вплив на розвиток освітніх процесів на всій планеті.

Однією з головних переваг американської системи вищої освіти є її висока адаптивність. Освітня система США за підтримки держави, традиційно швидко реагує на всі виклики сьогодення і майбутнього, активно впроваджуючи в навчальний і науковий процес перспективні інновації. Специфічною особливістю цієї системи освіти є її історична децентралізація – управлінські функції передані урядам штатів, а університети користуються широкою автономією, що постійно підкреслюється адміністрацією США всіх рівнів. Незважаючи на цей факт, діяльність всіх вищих навчальних закладів США служить втіленню єдиної довгострокової стратегії розвитку, яка визначається і підтримується державою. Інтернаціоналізація і глобалізація вищої освіти як актуальні тенденції сучасної освіти, безумовно, є об'єктом цілеспрямованої державної політики, спрямованої на досягнення низки економічних і геополітичних цілей. Розвиток глобальних процесів в освіті на даному історичному етапі супроводжує бурхливе зростання впливу американських вишів як вагомих гравців на арені загальносвітової політики.

Присутність значної кількості міжнародних студентів також слугує

подоланню традиційно високого етноцентризму американців, сприяє їх підготовці до лідерства в глобальному світі. Міжнародні студенти, як правило, більш мотивовані, високо цінують можливість отримання закордонної освіти, що позитивно впливає на загальну атмосферу в університеті і стимулює до навчання американських студентів. Серед міжнародних студентів в США переважають азіатські студенти з найдинамічніших регіонів світу – Китаю, Індії, Тайваню, Кореї та Таїланду, які традиційно успішні не тільки в навчанні, але й в адаптації до американських реалій [2, с. 84]. Загалом, експорт освітніх послуг дозволяє США досягати позитивних результатів: це високі прибутки, наукова першість, формування проамериканських національних еліт, статус лідера в освіті і стимул до подальшого розвитку.

Сьогодні Держдепартамент США фінансує понад 450 освітніх консультаційних центрів мережі «Освіта в США», пряме керівництво якими в більшості країн світу здійснює некомерційна організація «Американські ради з міжнародної освіти» [2, с. 85]. Поряд з цим уряди багатьох штатів розробили місцеві програми для залучення міжнародних студентів.

У 2000 р. під егідою «NAFSA» (Національної асоціації у справах іноземних студентів) була створена Національна Асоціація радників іноземних студентів [2, с. 85]. Кожен університет має штат співробітників, які відповідають за залучення міжнародних студентів; особливо активно в ряди радників наймаються випускники американських університетів – колишні міжнародні студенти. Для отримання диплома радника необхідно закінчити курси підвищення кваліфікації, які проходять схвалення Держдепартаменту США. В американських культурних центрах, розташованих по всьому світу, проводяться регулярні лекції, які висвітлюють різні аспекти американської системи освіти, зустрічі з представниками вищих навчальних закладів та освітні ярмарки [2, с. 86].

Всі перераховані вище зусилля з просування експортних освітніх послуг будуть приносити бажані плоди лише при створенні в американських університетах комфортного для іноземців полікультурного середовища. Органи управління освітою США цілеспрямовано пропагують широке поширення звернення «міжнародні», а не «іноземні студенти», оскільки будь-який нюанс, який супроводжує навчання в американському ВНЗ, повинен слугувати створенню зручного для зарубіжних гостей психологічного клімату [1, с. 124]. Радники продовжують супровід міжнародних студентів і в університетах, де представляють їх інтереси в спілкуванні з адміністрацією і зовнішнім світом, допомагають вирішувати навчальні, побутові та особисті проблеми. Одним з головних завдань «Національної Асоціації радників іноземних студентів» є регулярний обмін досвідом по роботі з іноземцями [2, с. 87].

У США існує спеціалізована радіостанція «Americas Global College Forum. CFM», чиєю цільовою аудиторією є міжнародні студенти [2, с. 87]. У навчальних закладах цілеспрямовано створюється режим підтримки всіх етнічних груп. Особливе значення надається залученню студентів всіх

національностей до громадської діяльності. У програмах багатьох навчальних закладів передбачені курси інтенсивного вивчення англійської мови, уроки мультикультуралізму і крос-культурної комунікації; діаспори відзначають національні свята разом з усім університетом. У практичному керівництві з управління університетом його автор Р. Т. Флаун, який у минулому очолював американський ВНЗ, відзначає і проблеми, пов'язані з етнічними діаспорами. Він радить майбутнім керівникам університетів при виборі громадських лідерів рівномірно розподіляти лідерство між представниками всіх національних діаспор в цілях профілактики неминучого в зворотному випадку студентського невдоволення [3, с. 24].

Незважаючи на те, що вартість навчання в США дуже висока, деякі категорії іноземних студентів мають можливість при особливих умовах отримати безкоштовну освіту. Але загальний відсоток таких студентів мінімальний і не здійснює істотного впливу на процес освітнього експорту. Це певні дуже обмежені категорії біженців, жертв торгівлі людьми, жителі Самоа і Куби. Фінансова допомога міжнародним студентам, яку здійснює Центр підтримки освіти, вкрай обмежена і видається переважно на прагматичних підставах. Шанси на отримання допомоги зростають протягом другого і наступних років навчання у студентів, які мають академічні, спортивні, музичні та громадські досягнення, які принесли користь американському ВНЗ. Американська сторона при розподілі допомоги також надає перевагу магістрам і випускникам магістратури, які вже беруть участь в фундаментальних дослідженнях [2, с. 88].

Чітка державна стратегія розвитку міжнародної освіти США давно принесла країні репутацію головного світового лідера на ринку освітніх послуг. Наявність багатьох переваг, таких, як найсильніша економіка і розвинена освітня інфраструктура, міжнародна мова і всім зрозуміла культура, забезпечують США найбільш вигідними умовами в глобальній освітній конкуренції. Використання цих ресурсів для залучення кращих інтелектів і подальшої геополітичної експансії дозволить США в майбутньому множити ці переваги і нарощувати потенціал своєї країни як наддержави. В цілому активна участь в процесі інтернаціоналізації і глобалізації освіти є одним з важливих чинників підтримки внутрішньої і зовнішньої конкурентоспроможності американських ВНЗ і поширення геополітичного впливу США в світі.

Список використаних джерел

1. Дмитриев Г. Д. Анатомия американского университета / Г. Д. Дмитриев. – Москва: Народное образование, 2005. – 224 с.
2. Иванишкина Ю. В. Процессы интернационализации и глобализации высшего образования в контексте государственных интересов США / Ю. В. Иванишкина // Вестник МГУ им. М. А. Шолохова. История и политология. – 2013. – № 3. – С. 83-97.

3. Flawn P. T. A primer for university presidents. Managing the modern university / P. T. Flawn. – Austin: University of Texas Press, 1990. – p. 18-27.

УДК 338

Наталя Гарасимчук, Мар'яна Пельчер

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАННЯ ДОКУМЕНТІВ ПРО ОСВІТУ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН В УКРАЇНІ

Natalya Harasymchuk, Mariana Pelcher

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University, Ukraine

FEATURES OF RECOGNITION OF DOCUMENTS ON EDUCATION OF FOREIGN CITIZENS IN UKRAINE

Останнім часом актуальності набуло питання організації навчання іноземних студентів в Україні, адже щороку ВНЗ України приймають студентів більше, ніж зі 150 країн світу. Це обумовлено тим, що наша держава надає широкий спектр освітніх послуг, а саме: іноземні студенти мають можливість навчатися більш, ніж у 240 ВНЗ, здобувати освіту українською, російською та англійською мовами, а також вільно вибирати спеціальність.

Приваблює іноземних студентів і вартість навчання та проживання, що значно відрізняється від закордонних реалій. Слід наголосити, що українські університети мають хорошу репутацію у світі, яка постійно виходить на новий рівень за рахунок інноваційних наукових та практичних відкриттів як студентів, так і викладачів, адже досить часто українці перемагають у престижних світових програмах, що підтверджує якість нашої освіти.

Метою написання даної роботи є висвітлення усіх особливостей визнання документів про освіту іноземних громадян в Україні (раніше так звана нострифікація).

Насамперед, слід зазначити, що ця процедура здійснюється індивідуально, забезпечує права громадян, які здобували освіту за кордоном та надає можливість продовжувати освіту чи успішно працевлаштуватись на території України.

Перевіркою оригінальності чи організацією експертизи документів про освіту, присвоєними ВНЗ іноземних держав займаються як ВНЗ (вищі навчальні заклади від 5 травня 2015 року) та МОН (міністерство освіти та науки). Вони повинні безпосередньо діяти за принципом «єдиного вікна», тобто це доводить зручність та прозорість діяльності даних органів.

Підготовкою для прийняття МОН рішення щодо визнання документів займається ДП «Інформаційно-іміджевий центр». Подати документи про освіту особисто для здійснення процедури визнання можна за адресою: м. Київ, вул.